

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: KONTROLA NAKLADANIA S VEREJNÝMI PROSTRIEDKAMI NIE JE SAMA O SEBE ZÁSAHOM DO SLOBODY ZDRUŽOVANIA

Bratislava, 15. októbra 2026

Verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský preveroval podnet týkajúci sa vládneho auditu Ministerstva financií SR, ktorý sa dotkol aj organizácií neziskového sektora. Podávateľ namietal výber auditovanej vzorky, závery niektorých auditných správ, primeranosť navrhovaných opatrení a možnú politickú motiváciu auditu. Verejný ochranca práv porušenie práva slobodne sa **združovať** **nezistil**. Zároveň upozornil, že postup vlády nie je v jeho pôsobnosti.

Verejný ochranca práv preveroval konkrétny výkon auditu

Podnet sa týkal vládneho auditu vykonaného Ministerstvom financií Slovenskej republiky. Podávateľ namietal, že spôsob výberu auditovanej vzorky, niektoré závery auditov a navrhované opatrenia mohli predstavovať neprimeraný zásah do činnosti organizácií neziskového sektora.

Ako možné porušenie základného práva označil najmä právo slobodne sa združovať podľa čl. 29 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Verejný ochranca práv si vyžiadal doplnenie podnetu a posúdil, či samotným výkonom vládneho auditu mohlo dôjsť k zásahu do tohto základného práva.

Organizácie prijímajúce verejné peniaze podliehajú kontrole

Sloboda združovania chráni jednotlivcov a právnické osoby pred zásahmi štátu, ktoré by im bránili zakladať združenia, vstupovať do nich alebo vykonávať ich činnosť. Neznamená však, že organizácie, ktoré prijímajú verejné prostriedky, nemôžu byť kontrolované.

Kontrola použitia verejných prostriedkov je legitímnou súčasťou fungovania verejnej správy. Jej účelom je okrem iného preveriť, či boli finančné prostriedky použité na účel, na ktorý boli poskytnuté, a či s nimi bolo nakladané v súlade s príslušnými pravidlami.

„Sloboda združovania je základným právom, ktoré musí štát rešpektovať. Zároveň však platí, že ak organizácia prijíma verejné prostriedky, samotná kontrola ich použitia ešte neznamená zásah do jej práva slobodne sa združovať. Rozhodujúce je, aký je účel a spôsob takejto kontroly a či jej výsledkom nie je neprimerané obmedzenie výkonu základného práva,“ uviedol verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský.

Na možnosť kontroly verejných prostriedkov poskytnutých aj neverejnoprávnym subjektom upozornil vo svojom náleze¹ aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý pripustil kontrolu nakladania s verejnými prostriedkami aj v prípade iných než verejnoprávných subjektov.

Pochybnosti o audite samy osebe nepreukazujú zásah do základného práva

Podávateľ vyjadril pochybnosti najmä vo vzťahu k výberu auditovanej vzorky, záverom konkrétnych auditov a primeranosti navrhovaných opatrení.

Verejný ochranca práv však konštatoval, že **samotný nesúhlas s výsledkami auditu alebo pochybnosť o vhodnosti zvoleného spôsobu kontroly ešte neznamenajú porušenie slobody združovania.**

Na záver o porušení základného práva by muselo byť preukázané, že konanie orgánu verejnej moci predstavovalo skutočný a neoprávnený zásah do výkonu tohto práva.

„Je dôležité rozlišovať medzi kritikou konkrétneho auditu a zásahom do základného práva. Ak má organizácia výhrady k výberu vzorky, auditným zisteniam alebo navrhovaným opatreniam, tieto výhrady samy osebe ešte nepreukazujú, že štát zasiahol do jej slobody združovania,“ vysvetlil verejný ochranca práv.

Vládu verejný ochranca práv preskúmať nemôže

Podávateľ žiadal preskúmať aj postup vlády Slovenskej republiky, ktorému pripisoval možnú politickú motiváciu výkonu auditu.

V tejto časti však verejný ochranca práv nemôže vykonať vecné preskúmanie. Zákon o verejnom ochrancovi práv totiž výslovne vylučuje z jeho pôsobnosti vládu Slovenskej republiky.

---

¹ nález zo dňa 17. decembra 2025, spisová značka PL. ÚS 11/2025

To znamená, že verejný ochranca práv nemôže v rámci svojej pôsobnosti posudzovať, či rozhodnutie alebo postup vlády bol motivovaný politickými dôvodmi. Podnet preto v tejto časti odložil ako vec, ktorá nepatrí do jeho pôsobnosti.

Výsledkom preskúmania nebolo zistenie porušenia práva

Po preskúmaní podnetu verejný ochranca práv konštatoval, že samotným výkonom vládneho auditu **nebolo preukázané porušenie práva slobodne sa združovať podľa čl. 29 Ústavy Slovenskej republiky ani podľa čl. 11 Európskeho dohovoru.**

Súčasne však zdôrazňuje, že ochrana slobody združovania zostáva relevantná aj pri kontrolnej činnosti štátu. Kontrola verejných prostriedkov musí mať zákonný základ a jej výkon nesmie slúžiť ako prostriedok neoprávneného obmedzovania činnosti združení alebo iných organizácií.

„Kontrola verejných prostriedkov a ochrana slobody združovania sa navzájom nevylučujú. Štát má právo kontrolovať, ako sa používajú verejné peniaze, no zároveň musí rešpektovať základné práva organizácií, ktoré kontroluje. Práve táto hranica je z pohľadu ochrany ľudských práv dôležitá,“ uzavrel verejný ochranca práv.

Znenie citovaného nálezu:

https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2026/13/vyhlasene_znenie

Súvisiace správy verejného ochrancu práv týkajúce sa slobody združovania:

<https://vop.gov.sk/wp-content/uploads/2026/08/Tlacova-sprava-VOP-03.-08.-2026.pdf>

<https://vop.gov.sk/dnesnym-dnom-su-mimovladne-organizacie-zbavene-povinnosti-uplatnovat-viacere-protiustavne-normy/>

<https://vop.gov.sk/ocenujem- stanovisko-benatskej-komisie-vo-veci-zakona-o-mimovladnych-organizaciach-to-potvrduje-moje-obavy-o-neustavnost-zakona/>

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2025\)041-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2025)041-e)

[Podanie na Ústavný súd Slovenskej republiky](#)

<https://vop.gov.sk/obratil-som-sa-na-ustavny-sud-vo-veci-zakona-o-mimovladnych-organizaciach-niektore-jeho-casti-podkopavaju-princip-slobody-znemoznuju-participaciu-obcianskej-spolocnosti-na-verejnom-zivote-a/>

<https://vop.gov.sk/podam-navrh-na-posudenie-ustavnosti-novely-zakona-o-neziskovych-organizaciach-poskytujucich-vseobecne-prospesne-sluzby/>

Kontakt pre médiá: Mgr. Branislav Gigac, +421 911 707 122 / +421 903 910 726
branislav.gigac@vop.gov.sk, www.vop.gov.sk

<https://vop.gov.sk/rokovanie-k-navrhu-zmeny-zakona-o-mimovladnych-organizaciach/>

<https://vop.gov.sk/pozmenujuci-navrh-k-novele-zakona-o-neziskovych-organizaciach-moze-neprimerane-zasiahnut-do-zakladnych-prav-a-slobod-parlamentu-odporucam-prijat-pravnu-upravu-v-riadnom-legislativnom-procese/>

<https://vop.gov.sk/novela-zakona-o-neziskovych-organizaciach-sposobi-obmedzenie-prava-slobodne-sa-zdruzovat-a-moze-prispiet-k-atmosfere-vseobecnej-nedovery-voci-neziskovym-organizaciam/>